NORAKSTS
Lieta Nr.A42585407
A1231-09/23

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 8.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties atbildētāja Saulkrastu pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Saulkrastu pilsētas ar lauku teritorijas domes pilnvarotajam pārstāvim Vilnim Kočānam,
trešās personas *H.O.* pilnvarotajam pārstāvim *V.O.* un
tulkam *S.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.O.* pieteikumu par Saulkrastu pilsētas ar lauku teritorijas domes 2007.gada 25.jūlija lēmuma Nr.11 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju dome (turpmāk – atbildētājs) ar 2007.gada 25.jūlija lēmumu Nr.11 §2 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) anulēja ziņas par *A.O.* (turpmāk arī – pieteicējs) deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, Saulkrastos, jo zudis tiesiskais pamats – personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, bet deklarējot (pierakstoties) bija.

[2] 2007.gada 22.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Pierakstoties māsas *H.O.* dzīvoklī, runa par īslaicīgu dzīvošanu netika apspriesta un dzīvesvietu */adrese/* pieteicējs uzskata par pastāvīgu.

[2.2] Nepatiess ir iestādes apgalvojums, ka pieteicējs būtu saņēmis uzaicinājumu ar lūgumu sniegt ziņas par tiesisku pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā. To pieteicējs nav saņēmis.

[2.3] Nepatiess ir iestādes apgalvojums, ka pieteicējs nav deklarējis savu faktisko dzīvesvietu. Tur, kur pieteicējs ir deklarējies, viņš arī dzīvo kopš 2003.gada 20.marta.

To var apliecināt visi kaimiņi un fakts, ka pieteicējs ir saņēmis ierakstītā vēstulē pārsūdzēto lēmumu.

[2.4] Ja iestāde atzīst, ka no 2003.gada 20.marta līdz 2007.gada 6.jūnijam pieteicējam bija tiesisks pamats dzīvot īpašumā, */adrese/*, nav saprotams, kā to varēja zaudēt, ja nekas nav mainījies.

[3] 2007.gada 24.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojums lietā, kurā norāda, ka pieteikumu neatzīst turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[3.1] 2003.gada 19.martā, pamatojoties uz *H.O.* un *A.O.* iesniegumu, pieteicējam tika deklarēta dzīvesvieta nekustamajā īpašumā */adrese/*, Saulkrastos. Deklarēšanas

tiesiskais pamats dzīvesvietas deklarēšanai bija *H.O.* mutiskā vienošanās ar pieteicēju par apmešanos minētajā īpašumā.

[3.2] 2007.gada 7.jūnijā atbildētājs saņēma *H.O.* iesniegumu ar lūgumu izrakstīt pieteicēju no viņai piederošā dzīvokļa */adrese/*, Saulkrastos.

[3.3] Lai pieteicējs varētu izmantot savas likumiskās tiesības pierādīt citu tiesisko pamatojumu dzīvot minētajā īpašumā, 2007.gada 11.jūnijā viņam tika nosūtīts uzaicinājums Nr.01.-14./697 „Par ziņu sniegšanu" ar lūgumu sniegt ziņas par tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā vai deklarēt dzīvesvietu pēc pieteicēja faktiskās dzīvesvietas.

[3.4] Ņemot vērā to, ka *H.O.* kā nekustamā īpašuma īpašniece lauzusi mutisko vienošanos ar pieteicēju par tiesībām apmesties uz dzīvi minētajā īpašumā, kā arī to, ka laika periodā no uzaicinājuma nosūtīšanas brīža līdz domes sēdes dienai, kurā tika izskatīts jautājums par pieteicēja deklarētās dzīvesvietas anulēšanu, *A.O.* neizmantoja savas tiesības iesniegt dokumentu, kas apliecina citu tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, atbildētājs anulēja ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, Saulkrastos.

[3.5] Fakts, ka atbildētājs pieteicējam nosūtījis lēmumu ar ierakstītu vēstuli pēc adreses */adrese/*, Saulkrastos, apliecina tikai pieteicēja sasniedzamību attiecīgajā īpašumā tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību, nevis pieteicēja tiesības tur apmesties uz dzīvi un deklarēt to kā savu dzīvesvietu.

[3.6] Attiecībā uz pieteicēja norādi par to, ka vienošanās par īslaicīgu dzīvošanu nekustamajā īpašumā ar *H.O.* netika apspriesta, atbildētāja ieskatā, strīdi par dzīvokļa lietošanas kārtību risināmi civilprocesuālā kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[4] Uz tiesas sēdi pieteicējs nav ieradies, par neierašanās iemesliem nav paziņojis. Tiesa konstatē, ka pieteicējam likumā noteiktā kārtībā paziņots par tiesas sēdes vietu un laiku. Pārbaudot lietas materiālus un noklausoties atbildētāja un trešās personas pārstāvja viedokli, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmo daļu, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez pieteicēja klātbūtnes.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis prasījumu neatzina saskaņā ar pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos minēto.

Trešās personas pārstāvis prasību neatzina.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, uzklausot procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot lietā esošos materiālus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] 2003.gada 19.martā *H.O.* ar iesniegumu vēršas pie atbildētāja ar lūgumu pierakstīt viņas ģimenes locekli *A.O.* dzīvesvietā Saulkrastos, */adrese/*. Ar *H.O.* parakstu apliecināts, ka piekrīt pierakstīšanai *(lietas 21.lapa)*.

[7.2] 2007.gada 7.jūnijā atbildētājs saņem *H.O.* iesniegumu ar lūgumu izrakstīt pieteicēju no viņai piederošā dzīvokļa */adrese/*, Saulkrastos.

Iesniegumā norādīts, ka 2003.gada 30.martā, atbraucot atvaļinājumā no darba ārzemēs, pēc mammas lūguma vērsusies pie atbildētāja ar lūgumu pieteicēju pierakstīt savā dzīvoklī, jo viņam drīzumā vajadzējis mainīt pasi un pēc aiziešanas no ģimenes nebija noteiktas dzīvesvietas.

Savstarpēji mutiski vienojušies, ka viņš tiks pierakstīts uz neilgu laiku, kamēr sameklēs sev patstāvīgu dzīvesvietu.

2006.gada decembrī vēstulē ir lūgusi pieteicēju atbrīvot telpas, lai varētu sākt visa dzīvokļa kapitālremontu. Šis lūgums ir ignorēts. Savu daļu īrei maksā, kā ienāk prātā. Bieži nāk piedzēries, klāt dzīvo sveša sieviete.

Ar savu dzīvesveidu pieteicējs rada mātei apdraudējumu gan morāli, gan fiziski *(lietas 22.lapa)*.

[7.3] 2007.gada 11.jūnijā atbildētājs pieteicējam nosūta uzaicinājumu Nr.01.-14./697 „Par ziņu sniegšanu" ar lūgumu sniegt ziņas par tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā vai deklarēt dzīvesvietu pēc pieteicēja faktiskās dzīvesvietas *(lietas 23.lapa)*.

[7.4] 2007.gada 25.jūlijā ar pārsūdzēto lēmumu tiek anulētas ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, Saulkrastos *(lietas 25.-27.lapa)*.

[8] No minētā tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai atbildētājs pamatoti anulējis ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, Saulkrastos.

[9] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmo daļu ziņas par deklarēto dzīvesvietu iestāde anulē, ja:

1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas;

2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Pārsūdzētais lēmums pieņemts, pamatojoties uz minētā panta otro daļu, ka pieteicējam zudis tiesiskais pamats būt deklarētam nekustamā īpašumā – dzīvoklī Nr.4, */adrese/*, Saulkrastos *(lietas 7.-8.lapa)*.

Lēmums pieņemts, izskatot minētā dzīvokļa īpašnieces *H.O.* 2006.gada 6.jūnija iesniegumu ar lūgumu anulēt deklarēto dzīvesvietu pieteicējam *(lietas 22.lapa)*.

Atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumu Nr.72 „Kārtība, kādā anulējamas ziņas par deklarēto dzīvesvietu" (turpmāk – Noteikumi Nr.72) 2.punktam, iestāde personas deklarācijā sniegtās ziņas par deklarēto dzīvesvietu anulē, pamatojoties uz iestādes rīcībā esošajiem dokumentiem, pēc šo ziņu pārbaudes normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un motivēta lēmuma pieņemšanas par deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu.

Līdz ar to konkrētajā lietā, piemērojot Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, iestādei un tiesai ir pienākums pārliecināties, kas veido personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā un vai personas tiesiskais pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā ir zudis.

[10] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrā daļa noteic, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata. Līdz ar to iestādei vai tiesai ir jāpārbauda:

1) vai personai pieder nekustamais īpašums, kurā deklarēta dzīvesvieta;

2) vai persona atrodas īres vai nomas vai cita veida līguma, piemēram, uztura līguma, tiesiskajās attiecībās ar izīrētāju vai iznomātāju;

3) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz laulības, radniecības, svainības pamata;

4) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz likuma pamata.

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, pārbaudot personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, iestādei un tiesai neizbēgami ir jāsaskaras ar civiltiesiskajām attiecībām (īpašuma, īres u.tml.), jo tikai tās var radīt

personai subjektīvas tiesības dzīvot dzīvesvietā. Iestādei un tiesai ir pienākums šādas attiecības arī analizēt, bet vienīgi no to spēkā esības viedokļa, neieslīgstot apstākļos, kas skar tiesisko attiecību iegūšanu, grozīšanu vai izbeigšanu, jo deklarēšanās dzīvesvietā nerada nekādas civiltiesiskas sekas (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 15.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-570/2008 14.punktu*).

Lietā nav strīda, ka *A.O.* nav nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr.4, */adrese/*, Saulkrastos, īpašnieks. Tāpat lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējam nav noslēgts rakstisks īres līgums par dzīvojamo telpu lietošanu vai pieteicējs lietotu to uz cita likuma pamata. Konkrētajā lietā pieteicējs bija apmeties uz dzīvi minētajā dzīvoklī kā īpašnieces brālis, uz mutiskas vienošanās pamata.

[11] Lietā nav strīda, ka *H.O.* ir dzīvokļa Nr.4, */adrese/*, Saulkrastos, īpašniece *(lietas 52.lapa)*.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 11.panta pirmo daļu dzīvokļa īpašniekam ir tiesības iemitināt savā dzīvoklī ģimenes locekļus un citas personas.

Atbilstoši likuma 18.panta pirmajai daļai par dzīvokļa īpašnieka ģimenes locekļiem šā likuma izpratnē atzīstams laulātais, abu laulāto bērni, kamēr viņi dzīvo nedalītā saimniecībā, kā arī personas, kuras dzīvokļa īpašnieks iemitinājis viņam piederošajā dzīvoklī un kuras viņam vai viņa laulātajam jāuztur uz likuma, līguma vai testamenta pamata.

No minētajām tiesību normām izriet, ka brālis nav ģimenes loceklis likuma „Par dzīvokļa īpašumu" izpratnē, bet cita persona, kuru iemitināt dzīvokļa īpašnieks ir tiesīgs, bet to darīt nav viņa pienākums.

Kā to noteic likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 23.pants, dzīvokļa īpašnieks var prasīt citu iemitināto personu dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, ja šīs personas nepilda šajā likumā noteiktos pienākumus, nepilda vienošanos, kas noslēgta ar dzīvokļa īpašnieku un necienīgi izturas pret dzīvokļa īpašnieku.

Ja dzīvokļa īpašnieks ir nodevis dzīvokļa īpašumu lietošanā un noslēdzis par to attiecīgu līgumu, dzīvokļa lietošanas tiesības izbeidzot, piemērojami attiecīgā līguma un likuma noteikumi.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka konkrētajā lietā ir situācija, kad pieteicējs nav deklarējis to dzīvesvietu, kāda tā ir domāta saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmo daļu – ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Pieteicējs šo dzīvesvietu nebija pats izvēlējies, bet tā ir bijusi radinieku labā griba palīdzēt viņam atrisināt tā brīža situāciju ar piesaisti konkrētai dzīvesvietai.

No trešās personas iesnieguma atbildētājam [7.2] tiesa secina, ka pieteicējs nav pildījis mutiski noslēgto vienošanos par dzīvokļa lietošanu. Tā kā trešajai personai ar pieteicēju īres līgums noslēgts nebija, un lūgums deklarēt brāli savā īpašumā bija izteikts, lai pieteicējs varētu nomainīt pasi un nevis veidotu pastāvīgu dzīves vietu, trešajai personai bija pamats pārtraukt pieteicēja iemitināšanu savā dzīvoklī un lūgt anulēt ziņas par viņa deklarēto dzīvesvietu.

Tā kā trešā persona ir skaidri izteikusi vēlēšanos lauzt vienošanos ar pieteicēju par dzīvojamo telpu lietošanu, tiesas ieskatā *A.O.* ir zudis tiesiskais pamats būt deklarētam konkrētajā adresē.

[12] Atbilstoši Noteikumu Nr.72 3.punktam, līdz lēmuma pieņemšanai personai ir tiesības iesniegt dokumentus, kas apliecina citu tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā

dzīvesvietā.

Tiesa konstatē, ka, lai pieteicējs varētu izmantot savas likumiskās tiesības pierādīt citu tiesisko pamatojumu dzīvot dzīvoklī Nr.4, */adrese/,* Saulkrastos, atbildētājs 2007.gada 11.jūnijā ir nosūtījis uzaicinājumu Nr.01.-14./697 „Par ziņu sniegšanu" ar lūgumu sniegt ziņas par tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā vai deklarēt dzīvesvietu pēc pieteicēja faktiskās dzīvesvietas *(lietas 23.lapa).*

Attiecībā uz pieteicēja apgalvojumu, ka minēto paziņojumu nav saņēmis, tiesa norāda, ka saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pantu ikvienas personas pienākums ir būt sasniedzamai tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Tā kā atbildētājs ir nosūtījis paziņojumu uz pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */adrese/,* Saulkrastos, atbildētājs ir izpildījis procesuālos priekšnoteikumus pārsūdzētā lēmuma pieņemšanai.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *A.O.* pieteikumu par Saulkrastu pilsētas ar lauku teritorijas domes 2007.gada 25.jūlija lēmuma Nr.11 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* R.Migla

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ R.Migla
Rīgā, 2009.gada 8.aprīlī